

IV. KONSOLİDE BÜTÇE

A.GELİŞMELER

1998 mali yılında ilk olarak üç aylık bütçe ve borçlanma programı uygulamasına başlanılmış, belirlenen hedefler kamuoyuna duyurulmuş, açıklanan bütçe ve borçlanmaya ilişkin hedeflerin ötesinde bir performans sağlanmıştır.

1998 yılında GSMH'ya oran olarak, Konsolide Bütçe harcamalarının yüzde 30,1'e, gelirlerinin yüzde 22'ye yükselmesi ve böylece, bütçe açığının GSMH'ya oranının yüzde 8,1, faiz hariç bütçe fazlasının ise yüzde 3,9 olarak gerçekleşmesi öngörülmesine rağmen, yıl sonunda bu büyüklüklerin GSMH'ya oranları; harcamalarda yüzde 29,5 gelirlerde yüzde 22,3 , bütçe açığında yüzde 7,2 ve faiz dışı bütçe fazlasında yüzde 4,5 olarak gerçekleşmiştir.

1999 yılının ilk altı ayı için çıkarılan Geçici Bütçe Kanunu ile, bütçe kanunları yürürlüğe girinceye kadar bir önceki yıl bütçe ödenekleri dikkate alınarak belirli oranlarda harcama yapma yetkisi verilmiş, devlet gelirlerinin tahsiline imkan sağlanmış ve toplam ödeneklerin yarısı kadar net iç borçlanma yapma yetkisi tanınmıştır.

Diğer taraftan, IMF ile yapılan Yakın İzleme Anlaşması kapsamında, altı aylık geçici bütçe limitleri de dikkate alınarak, 1999 yılının ilk yarısı için bütçe hedefleri tespit edilmiş ve kamuoyuna ilan edilmiştir. 1999 yılının ilk yarısında konsolide bütçe gerçekleştirmeleri Yakın İzleme Anlaşmasındaki hedeflerin oldukça altında gerçekleşmiştir. 18 Nisan seçimlerinden sonra oluşan 57. Hükümetle birlikte 1999 mali yılı bütçesi Haziran ayı sonunda yasalasmıştır. Temmuz ayında IMF ile gerçekleştirilen görüşmeler sonrasında Yakın İzleme Anlaşmasının 1999 yılı sonuna kadar devam etmesine karar verilmiş ve 1999 yılı sonu itibarıyla Konsolide Bütçe faiz dışı fazlasının 1.700 trilyon lira olması hedeflenmiştir. Ancak, Ağustos ayında yaşanan deprem felaketinin vergi gelirleri ve bütçe harcamaları üzerindeki etkisi dikkate alınarak, stand-by anlaşmasında 1999 yılı sonu itibarıyla faiz dışı fazla 1.000 trilyon liraya çekilmiştir.

Tablo IV-1 : Üçer Aylık Konsolide Bütçe Hedef ve Gerçekleşmeleri ⁽¹⁾
(Trilyon TL)

	Ocak-Mart		Nisan-Haziran		Temmuz-Eylül	
	Hedef	Gerçek.	Hedef	Gerçek.	Hedef	Gerçek.
Toplam Gelirler ⁽²⁾	3.005	2.874	4.275	4.449	5.420	5.032
Fail Dışı Harcama	3.140	3.066	3.560	3.901	5.100	4.487
Fail Dışı Denge	-135	-193	715	548	320	545

(1) Yakın İzleme Anlaşması tanımına göre gelir ve giderler özel ödenek açısından düzeltilmiştir.

(2) Özelleştirme gelirleri hariçtir.

1999 yılının Ocak-Kasım döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre Konsolide Bütçe harcamaları yüzde 86,2 oranında artarak 25.518 trilyon liraya ulaşmış, gelirler ise yüzde 58,5 artışla 16.845 trilyon lira seviyesinde kalmıştır. Bunun sonucunda 11 aylık Bütçe açığı 8.673 trilyon lira olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde faiz dışı bütçe fazlası 2.086 trilyon lira olmuştur. Yıl sonu itibarıyla stand-by anlaşmasında öngörülen 1 katrilyon liralık faiz dışı fazlaya ulaşabileceği tahmin edilmektedir.

Ocak-Kasım döneminde Konsolide Bütçe harcamalarındaki yüksek artış transfer harcamalarından kaynaklanmaktadır. Aynı dönemde toplam harcamalar yüzde 86,2 oranında artarken , transfer harcamaları yüzde 94,2 oranında artış göstermiştir.

Tablo IV-2: Konsolide Bütçe (Ocak-Kasım)
(Trilyon TL)

	1998	1999	% Değişme
Gelirler	10,626	16,845	58,5
Vergi Gel.	8,329	13,106	57,3
VDNG	1,081	1,748	61,7
Öz.Gel.Fon	1,216	1,991	63,8
Harcamalar	13,704	25,518	86,2
Personel	3,473	6,206	78,7
Diğer Cari	851	1,417	66,4
Yatırım	752	1,140	51,5
Transfer	8,628	16,756	94,2
Faiz	5,698	10,759	88,8
Sosyal Güv.	1,391	2,669	91,9
Bütçe Dengesi	-3,078	-8,673	179,5
FaizDışı Denge	2,620	2,086	-20,3

11 aylık dönemde; personel harcamaları 6.206 trilyon lira, diğer cari harcamalar 1.417 trilyon lira, yatırım harcamaları 1.140 trilyon lira olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre bu harcama kalemlerindeki artışlar, sırayla, yüzde 78,7, yüzde 66,4, yüzde 51,5'dir.

Faiz harcamalarındaki artış oranı ise, özellikle Ekim ve Kasım aylarında gerçekleştirilen yüksek miktarlardaki ödemeler sonucu yüzde 89'a kadar yükselmiştir. Faiz ödemelerinin toplam harcamalar içinde yüksek paya (yüzde 43) sahip olması, toplam bütçe harcamalarının yüksek oranlı artışına önemli katkıda bulunmuştur.

Faiz dışı transfer harcamalarındaki en yüksek oranlı artış Eximbank başta olmak üzere kamu bankalarına aktarılan kaynakları içeren devlet iştirakleri kaleminde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, KİT'lere yapılan transferler, vergi iadeleri, sosyal güvenlik kuruluşlarına transferler ve fon giderleri kalemlerinde de ciddi artışlar görülmüştür.

1999 yılı Ocak-Kasım döneminde, Konsolide Bütçe gelirleri, ekonomik aktivitenin yavaşlamasının da etkisiyle yüzde 59 oranında artışla 16.845 trilyon lira olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri ise yüzde 57 artışla 13.105 trilyon lira olmuştur.

Vergi Dışı Normal Gelirler ilk sekiz aylık dönemde yalnızca yüzde 31 oranında artmasına rağmen, son üç aylık dönemde "faizler, ikrazlar ve tahvillerden geri alınanlar" kalemi ile Merkez Bankası safi hasılatının bütçeye aktarılması sonucu Ocak-Kasım döneminde yüzde 62 artarak 1.748 trilyon liraya ulaşmıştır.

Özel Gelir ve Fonlar ise fon gelirlerindeki artışın etkisiyle yüzde 64 oranında artmış ve 1.991 trilyon liraya ulaşmıştır. Fon gelirleri yüzde 69 oranında artarak 1.317 trilyon lira olarak gerçekleşmiştir.

17 Ağustos 1999 tarihinde Marmara bölgesinde yaşanan deprem felaketinin neden olduğu vergi kaybı ve ek bütçe harcamasının 1999 yılı bütçe açığını GSMH'ya oran olarak yüzde 0,9 artıracağı tahmin edilmektedir. Ancak, kamu finansmanında ortaya çıkan yükü telafi etmek üzere 4481 sayılı Vergi Kanunu yürürlüğe konulmuş ve bedelli askerlik uygulamasına gidilmiştir. Böylece, 1999 yılı ve özellikle de 2000 yılında konut yapımı, altyapı ve diğer yeniden yapılanma ile ilgili harcamaların bütçe üzerine getireceği ilave finansman yükü telafi edilebilecektir.

1999 yılı Ocak-Kasım döneminde 8.975 trilyon lira olarak gerçekleşen nakit açığının tamamı, dış borçlanmada net geri ödeyeci olmamız nedeniyle, iç borçlanmayla finanse edilmiştir.

1998 yılında olduğu gibi 1999 yılında da üçer aylık borçlanma programları çerçevesinde borçlanma yoluna giden Hazine'nin borç yönetiminde temel ilkesi iç borç stoğunun vadesini uzatmak olmuş ve bunun için yeni enstrümanlar kullanmıştır. 1999 yılında iç borçlanma vadesini uzatmak için az sayıda bono ihalesi gerçekleştirilmiş ve bonoda net geri ödeyici (kasım ayı itibarıyla net 2.447 trilyon TL) konumunda olunmuştur. Uzun vadeli borçlanmalar ise, bir yıldan uzun vadeli iskontolu tahviller, iki yıl vadeli üç ayda bir sabit faiz ödemeli, üç yıl vadeli üç ayda bir değişken faiz ödemeli tahviller şeklinde yapılmıştır. Tahvil piyasasında derinlik ve likiditeyi sağlamak için iki yıl ve üç yıl vadeli tahvillerin azalan vadelerde tekrar ihracı yöntemi de uygulanmaya başlanmıştır. Böylece Hazine, iç borç stoğunun roll-over riskini azaltmış, ancak faizler üç ayda bir ödendiği için gerçekte efektif vade daha kısa olmuştur.

Borçlanma politikasında dikkat çeken bir başka husus ise, kamu mali yönetimi disiplini bozan ve borç yönetiminde saydamlığı azaltan nakit dışı borçlanma yöntemine giderek daha az başvurulmasıdır. Nakit dışı borç stoğunun toplam iç borç stoğundaki payı 1993 yılında yüzde 44,5'e kadar yükselmiş, izleyen dönemlerde ise istikrarlı bir şekilde azalarak, 1998 yılında yüzde 18,1, 1999 yılında ise Kasım ayı itibarıyla yüzde 10,5'e kadar gerilemiştir.

1999 yılının ilk aylarında yüzde 130'ların üzerinde olan DİBS bileşik faiz oranları Mart-Kasım döneminde yüzde 100-120 aralığında seyretmiştir. IMF ile gerçekleştirilen temaslardan sonra, para piyasalarında ileriye dönük olumlu beklentilerin hakim olması ile birlikte iç borçlanma faiz oranları bir miktar daha gerilemiş ve Kasım ayında yüzde 96,4 olmuştur. 2000 yılında uygulanacak kur politikasının hedeflenen enflasyonla uyumlu olacağı açıklanması ve istikrar programı kapsamındaki diğer tedbirlerin alınmaya başlamasıyla birlikte faiz düşüşü hız kazanmıştır. İkincil piyasalarda faiz düşüşü çok daha hızlı gerçekleşmiş ve uzun vade için "gösterge" (benchmarking) niteliğindeki 23 Ağustos 2000 itfa tarihli kağıtların bileşik faizi yüzde 46'lara kadar gerilemiştir. Devlet iç borçlanma senetlerine getirilen ek faiz vergisi ile faizler bir miktar yükselmiş ancak net getiri itibarıyla bileşik faizlerdeki düşüş devam etmiştir. Ayrıca Hazine Müsteşarlığı Aralık ayında ihale yoluyla satış yapılmayacağını bildirmiştir. Bu gelişmede Hazine'nin dış borçlanmada Ekim ve Kasım ayları itibarıyla net borçlanıcı konumuna gelmesi, yüksek miktardaki faiz dışı bütçe fazlası ve yeni vergi düzenlemeleri etkili olmuştur. Sonuç olarak, 1998 yılının Ocak-Kasım döneminde yüzde 111 olan iç borçlanma yıllık bileşik faiz oranı 1999 yılının aynı döneminde son aylardaki hızlı düşüşe rağmen ancak yüzde 109,5'e gerilemiş, 231 gün olan ortalama vade ise 479 güne uzamıştır.

B.HEDEFLER

2000 Mali Yılı Bütçesinin temel hedefi ; kamu sektörü faiz dışı fazlasını artırmak ve kamu finansmanını sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmak suretiyle ekonomide yaşanan istikrarsızlığın ana kaynağı olan enflasyonu düşürmektir. Bu amaca ulaşmak için, özelleştirme gelirlerinin artırılması, kamu gelir ve harcamalarında hedeflenen faiz dışı fazlayı sağlayacak tedbirlerin alınması, yapısal reformların gerçekleştirilmesi başlıca araçlar olacaktır.

2000 yılı bütçesinde, bütçe ödenekleri binde 9 oranındaki kesintiden sonra 46.713 trilyon lira olarak tespit edilmiştir. Bu miktarın GSMH'ya oranı yüzde 37,4 olup, bir önceki yıl harcama tahminine göre yüzde 66'lık bir artışı ifade etmektedir.

Bütçede öngörülen gelir hedefi ise 32.585 trilyon liradır. Bu miktarın GSMH içindeki payı yüzde 26,1 olup geçen yıl gelir tahminine göre yüzde 78 oranında bir artışı ifade etmektedir.

Böylece Konsolide Bütçe açığının GSMH'ya oranının yüzde 11,3'e gerileyerek 14.128 trilyon lira olması öngörülmüştür. Faiz dışı bütçe fazlasının ise GSMH'nın yüzde 5,6'sına ulaşması hedeflenmiştir.

TABLO IV-3: Konsolide Bütçe (1999-2000)

	Trilyon TL.		2000/99 % Artış	GSMH'ya Oran (%)	
	1999 (1)	2000 (2)		1999	2000
Gelirler	18.258	32.585	78,5	22,0	26,1
Vergi Gel.	14.428	24.000	66,3	17,4	19,2
VDNG	1.810	5.620	210,5	2,2	4,5
Öz.Gel.Fon	1.920	2.840	47,9	2,3	2,3
Katma Bütçe	100	125	25,0	0,1	0,1
Harcamalar	28.133	46.713	66,0	33,8	37,4
Personel	7.000	9.900	41,4	8,4	7,9
Diğer Cari	2.375	3.840	61,7	2,9	3,1
Yatırım	1.440	2.352	63,3	1,7	1,9
Transfer	17.318	30.621	76,8	20,8	24,5
Faiz	10.680	21.133	97,9	12,8	16,9
Sosyal Güv.	2.750	3.469	26,1	3,3	2,8
Bütçe Dengesi	-9.875	-14.128	43,1	-11,9	-11,3
Faiz Dışı Denge	805	7.005	770,2	1,0	5,6

(1)Tahmin , (2) Kesintili Bütçe

Toplam ödenekler içinde yüzde 21,2 oranında paya sahip bulunan personel ödeneklerinin tespitinde temel varsayım, memur maaşlarının hedeflenen enflasyona uyumlu bir şekilde artırılmasıdır.

Diğer cari ödenekleri yüzde 61,7 oranında artışla 3.840 trilyon lira, yatırım ödenekleri yüzde 63,3 oranında artışla 2.352 trilyon lira olarak tespit edilmiştir.

İç ve dış borç faizi giderlerinin GSMH'ya oranının yüzde 16,9'a yükseleceği ve 21.113 trilyon lira olarak gerçekleşeceği öngörülmüştür. Bu rakam geçen yıl harcama tahminine göre yüzde 97,9 oranında artışı ifade etmektedir. İç borç faiz ödemelerinin yaklaşık yüzde 90'ı geçmiş yıl borçlanmalarından kaynaklanmaktadır.

Faiz dışı transfer harcamalarının geçen yıla göre yüzde 43,2 oranında bir artışla 9.508 trilyon lira olması programlanmıştır. Burada başlıca kalemler ; 3.469 trilyon liralık sosyal güvenlik kuruluşlarına transfer ödeneği, 1.377 trilyon liralık fon giderleri ödeneği, 966 trilyon liralık vergi iadeleri ödeneğidir. Tarımsal destekleme giderlerinin hedeflenen enflasyona uyumlu bir biçimde artması programlanmıştır.

2000 yılı Bütçe Kanunu'nda, Konsolide Bütçe vergi gelirlerinin, alınan tedbirlerin ve ilave vergilerin etkisiyle, GSMH içindeki payının yüzde 19,2'ye yükselerek 24 katrilyon

liraya ulaşacağı tahmin edilmiştir. Vergi gelirlerindeki yüksek oranlı artışa en büyük katkı, kurumlar vergisi, katma değer vergisi ve akaryakıt tüketim vergisi kalemlerinden gelmektedir.

Miktarları her yıl yeniden saptanan damga vergisi ve harçlar gibi gelirler ilgili kanunları gereği yeniden değerlendirilme oranında (yüzde 52,1) artırılmıştır. Bununla birlikte gelir vergisi dilimleri yüzde 25 oranında artırılmıştır. Ayrıca menkul sermaye iratlarının beyanında arındırmadan sonra kalan 3.5 milyar TL'lik beyanname sınırı değiştirilmemiştir.

Vergi Dışı Normal Gelirler'in 2000 yılı bütçesinde yüzde 210,5 oranında artışla 5.620 trilyon liraya ulaşacağı tahmin edilmiştir. Bu artışın en önemli faktörü ise 2.640 trilyon lira olarak tahmin edilen özelleştirme gelirleridir.

2000 yılı özel gelir ve fonlar kaleminin ise yüzde 47,9 oranında artışla 2.840 trilyon lira olması beklenmektedir.

Bu gelişmeler sonucunda ; 2000 Mali Yılı Bütçesinde 14.128 trilyon liralık açık ve 7.005 trilyon liralık faiz dışı fazla öngörülmüştür. Açığın GSMH'ya oranı yüzde 11,3 , faiz dışı bütçe fazlasının GSMH'ya oranı ise yüzde 5,6 olacaktır.

Bütçe açığının finansmanında geçen yılda olduğu gibi tahvil borçlanmasına ağırlık verilecektir. Ayrıca 1993 yılından bu yana ilk olarak dış borçlanmada net borçlanıcı konumuna geçilmesi hedeflenmektedir.

2000 yılı Nisan ayından itibaren ihalelerde "primary dealer" uygulamasına geçilerek borçlanmada ve ikincil piyasalarda etkinliğin artırılarak borçlanma maliyetlerinin azaltılacağı açıklanmıştır. Azalan vadelerde ihraç yöntemine devam edileceği böylece borçlanma kağıtlarında belli vadelerde likiditenin artırılarak piyasalarda daha sağlıklı göstergelerin oluşması ve borçlanma maliyetlerinin sağlanan etkinlikle azaltılması amaçlanmaktadır.

C. MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

1. Bütçe Gelirlerine İlişkin Mevzuat Değişiklikleri

• 1999 Mali Yılı Geçici Bütçe Kanunu'nda, vergi kanunlarında daha önce açıklanan aşağıdaki değişikliklere yer verilmiştir:

- 1.1.1999 tarihinden önce ihraç edilen Devlet borçlanma kağıtları ile aynı nevideki bir yıl ve daha uzun vadeli menkul kıymetlerin, Vergi Usul Kanunu'nun 4369 sayılı yasa ile değiştirilmeden önceki hükmüne göre "alış bedeliyle" değerlendirilmesi (uygulamanın uzatılmasına 2000 mali yılı bütçe kanununda yer verilmemiştir),
- Hisse senetleri ve A tipi yatırım fonları alım-satım kazançlarının Gelir Vergisi'nden muafiyeti için gerekli elde tutma süresinin 1 yıldan 3 aya, A tipi yatırım fonlarının portföyünde bulundurması gereken hisse senedi oranının ise %51'den %25'e indirilmesi (uygulama 4444 sayılı kanun ile 2002 yılı sonuna kadar uzatılmıştır),
- A tipi yatırım fonlarının portföy işletmeciliği kazancından yapılacak tevkifat oranının yüzde sıfır olarak belirlenmesi nedeniyle, 1999 yılında bu tip fonlardan alınan kar paylarında vergi alacağının 1/3 yerine 1/5 olarak uygulanması (uygulama 4444 sayılı kanun ile 2002 yılı sonuna kadar uzatılmıştır),

- İşletmelerin iştirak ve sabit kıymetlerinin satışından doğan kazançlarının sermayelerine eklenmesi durumunda, bu kazançların Kurumlar Vergisi'nden muaf tutulması ile ilgili istisnanın bir yıl daha uzatılması (uygulama 4444 sayılı kanun ile 2002 yılı sonuna kadar uzatılmıştır)

• Depremin kamu finansmanı üzerindeki olumsuz etkilerini gidermek üzere 26.11.1999 tarihli ve 4481 sayılı "17.8.1999 ve 12.11.1999 Tarihlerinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" yürürlüğe konulmuştur. Bu Kanun'da şu önlemlere yer verilmiştir ;

- Ek gelir ve kurumlar vergisi : Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri 1998 yılı matrahları üzerinden %5 oranında ek gelir ve kurumlar vergisi ödeyeceklerdir.
- Ücret kazançları : 1998 yılı vergi matrahları 12 milyar lirayı aşan ücretliler, 12 milyarı aşan kısmı üzerinden %5 ek gelir vergisi ödeyeceklerdir.
- Ek Emlak Vergisi : Emlak vergisi mükellefleri 1999 yılı emlak vergisi matrahları üzerinden bir defaya mahsus olmak üzere ek emlak vergisi ödeyeceklerdir.
- Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi : Kanunun yayınlandığı tarihte ilgili sicile kayıtlı olan araçlardan 1999 yılı için tahakkuk ettirilen oranda bir defaya mahsus olmak üzere ek motorlu taşıtlar vergisi tahakkuk ettirilmiştir.
- Özel İletişim Vergisi : 31.12.2000 tarihine kadar uygulanmak üzere cep telefonu işletmecileri tarafından verilen hizmet bedeli üzerinden %25 özel iletişim vergisi ödenecektir.
- Özel İşlem Vergisi : 31.12.2000 tarihine kadar uygulanmak üzere 4306 sayılı kanunda belirtilen işlem ve kağıtlar için ödenen eğitime katkı payı tutarı kadar özel işlem vergisi alınacaktır.
- Değerli Kağıtlar : 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu'na ilgili maddeler eklenerek, bankaların müşterilerine sattıkları her bir çek yaprağı için 600 bin TL kesinti yükümlülüğü getirilmiştir.
- 1.1.2000 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, 1.12.1999 tarihinden önce ihraç edilmiş bulunan Devlet İç Borçlanma Senetlerinden (özel tertip devlet tahvilleri ve döviz cinsinden tahviller hariç) aşağıda belirtilen oranlarda faiz vergisi kesilecektir ;
 - İskontolu tahvil ve bonolara ödenen faizlerden; vadesine 1-91 gün kalanlarda %4, 92-183 gün kalanlarda %9 ve vadesine 183 günden fazla kalanlarda %14
 - Üç yıl vadeli değişken faizli tahvillerde ödenen faizlerden %4
 - İki yıl vadeli sabit faizli tahvillerde ödenen faizlerden % 19
- RTÜK , SPK , İMKB ve Rekabet Kurulu'nun gelirlerinden 31.12.2000 tarihine kadar uygulanmak üzere, Maliye Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile belirlenecek oranlar üzerinden kesinti yapılacaktır
- Akaryakıt Tüketim Vergisi üst sınırı %300'den %500'e artırılmıştır.

• Üç yıllık istikrar önlemlerine ilişkin alınan tedbirler bunlarla da sınırlı kalmamıştır. Özellikle bütçe finansmanında iyileşmenin sağlanması için diğer gelir artırıcı tedbirler de alınmıştır. Bunları şöyle sıralayabiliriz ;

- 27.11.1999 tarihli ve 99/13648 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla KDV oranları artırılmıştır. Yüzde 15'lik oran yüzde 17'ye , yüzde 23 olan oran ise yüzde 25'e yükseltilmiştir.
- Tütün mamülleri ve alkollü içkilerdeki KDV oranları artırılmıştır.
- 27.11.1999 tarihli ve 99/13644 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Harçlar Kanununa bağlı tarifelerde yer alan nisbi harçlar yüzde 25 oranında artırılmıştır.
- 27.11.1999 tarihli ve 99/13646 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile gelir ve kurumlar vergisi kapsamında yapılan stopajlar belli oranlarda artırılmıştır.
- 4444 sayılı kanun ile 1.1.2000 tarihinden itibaren uygulanmak üzere (ücret gelirleri hariç) gelir vergisi oranları her dilim için yüzde 5 oranında artırılmıştır.

2. Bütçe Harcamalarına İlişkin Mevzuat Değişiklikleri

• 1999 Mali yılı Geçici Bütçe Kanunu'yla;

- T.C. Ziraat Bankası ve T.Halk Bankası'nın görev zararlarının %15'ini geçmeyen kısmının tasfiyesi için Özel Tertip Devlet Tahvili ihraç edilebilmesine yetki verilmiştir.
- Pamuk ve zeytinyağına prim ödemesi yapılabilmesi ve 5 trilyon lirayı geçmemek üzere hayvancılıkla ilgili destekleme ve kredi ödemelerinde bulunmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.
- Global krizin Türkiye'ye etkilerinin azaltılmasına yönelik olarak, ihracatın teşvik edilmesi amacıyla, Eximbank kaynaklarının artırılması için ithalat üzerinden alınmakta olan KKDF kesintisinin doğrudan Eximbank'a aktarılması sağlanmıştır.

• Hükümetin kurulmasını müteakiben, 1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu Haziran ayı sonunda kabul edilmiştir. Geçici bütçede yer alan tedbirlere 1999 Mali Yılı Bütçesinde de yer verilmiş, bunlara ek olarak aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Bütçe Kanunu'nun beşinci maddesinin (c) bendi başta personel, borç faizi, sosyal güvenlik kuruluşlarına transferler ve savunma gibi harcamalar olmak üzere diğer cari ve yatırım ödeneklerinin yüzde beşi, diğer ödeneklerin ise yüzde biri iptal edilmiştir.
- 3984 sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluşları ve Yayınları Hakkında Kanun gereğince elde edilen gelirlerin beş trilyon lirasının bütçeye gelir kaydedilmesi,
- BOTAŞ'ın gayrisafi satış hasılatının yüzde onbeşinin bütçeye gelir kaydedilmesi,
- TEKEL'in vadesi gelmiş olduğu halde ödemiş olduğu vergi borçları ile bu borçlara ilişkin gecikme zam ve faizlerinin destekleme görev zararını alacaklarına karşılık terkin edilmesi,

hükme bağlanmıştır.

- Sosyal Güvenlik Reformu çerçevesinde getirilen düzenlemeler ile sosyal güvenlik kuruluşlarının uzun vadede aktüeroyal dengesini düzeltici ve kısa vadede prim gelirlerini artırıcı önlemler alınmış , dolayısıyla bütçe üzerindeki yüklerinin azaltılması hedeflenmiştir.
- Kamu yatırımlarında yerli ve yabancı özel sermayenin katılımını artırmak amacıyla Tahkim düzenlemeleri yapılmıştır.
- Tarımsal desteklemenin daha rasyonel hale getirilmesi için çalışmalara başlanmış ve bu yönde ilk adım atılarak 10.12.1999 tarihli ve 99/13759 sayılı Bakanlar Kururlu Kararı ile "Tarımda Yeniden Yapılandırma ve Destekleme Kurulu" kurulması kararlaştırılmıştır.
- Kamu Harcama Reformu ile ilgili çalışmalara devam edilmiştir.
- 2000 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nda personel ödenekleri başta olmak üzere harcamaların bir kısmı hedeflenen enflasyon oranında artırılmıştır.
- 2000 Mali Yılı Bütçe Kanunu'na eklenen bir hüküm ile, kanun veya kanun hükmünde kararname dışında mevzuatla kurulmuş fonların, Maliye Bakanı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı oldukları Bakanların teklifi üzerine Başbakan onayıyla tasfiye edilmesine imkan tanınmıştır. Diğer fonlarla ilgili kanun tasarıları hazırlanmış, adı geçen Bakanlar yetkili kılınmıştır.